

Bring ideas to life
VIA University College

Skønne øjeblikke i sygepleje

Dansk kristelig
sygeplejeforening

Marts 2020

Sine Maria Herholdt-Lomholdt
smhl@via.dk

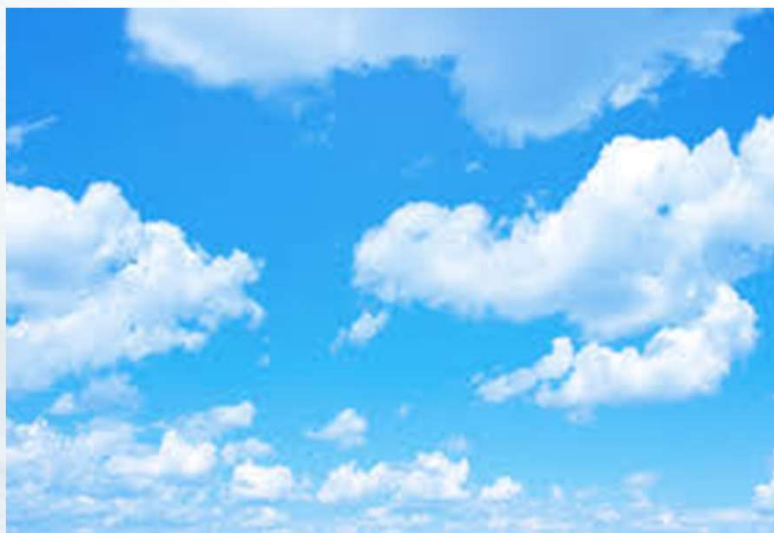
En første indflyvning til det skønne – et digt

A thing of beauty is a joy forever
its loveliness increases; it will never
Pass into nothingness; but still will
keep
a bower quiet for us, and a sleep
Full of sweet dreams, and health
and quiet breathing
Therefor on every morrow are we
wreathing
Spite of despondence, of the
inhuman dearth
Of noble natures, of the gloomy
days,
Of all the unhealthy and o'er
darkened ways
**Made for our searching: yes, in spite
of all,
Some shape of beauty moves away
the pall**
(Keats 1818 *Endymion Book 1*, linje 1-
24)

Det skønne er en glæde for evigt,
dets skønhed øges
og vil aldrig blive til intet,
men for altid bindes om os som en
sløjfe, som en søvn fyldt med søde
drømme og sundhed og stilfærdig
ånde.
Derfor kranser vi hver morgen
uagtet fortvivlelse over den
menneskelige mangel på ædel
natur
uagtet dystre dage og mørklagte
suk
**Skabt for vores søgen, ja på trods af
alt
Nogle former for skønhed fjerner
ligklædet.**

(Sine ubehjælpssomme
oversættelse)

Anden indflyvning – fra skønlitteraturen

"Vi lytter og ser ind i en blå himmel, ind i den blå farve, vi ser ind i det der må være evigheden, ser at den er smuk, og vi ser, at der er mulighed for betydelig mere skønhed og harmoni i verden og mennesket end vi havde forestillet os. Vi lytter til Bach og har mest lyst til at græde.

Måske, siger Ari, da vi har lyttet til hele pladen én gang, noget af den to gange, måske burde møderne i FN's sikkerhedsråd ikke begynde før man havde spillet Bach i mindst en halv time for mødedeltagerne, for den der kan tænke ondt, urimeligt, den der længes efter andet end skønhed, harmoni og retfærdighed efter en halv timemed Bach er kugleskør (...)

Musikken kan splitte mørket, hive os ud af mismod, ængstelse, pessimisme og svinge os ind i livsglæde, begejstring over at være til, at være her og nu, uden den var menneskets hjerte en livløs planet."

(Steffanson, Fisk har ingen fødder, s. 340)

Tredje indflyvning – kunstværket Fucked Couple af Tony Matelli

Kvinden med det døde barn. Doras fortælling

shutterstock.com • 626813336

Mindst to måder at komme tæt på

Tæt på den anden

- Søger tæt på kvindens følelser, oplevelser og indre tankeverden
 - Hvordan mon det opleves for dig at være i denne situation?
 - Hvad tænker du mon?
 - Hvad føler du mon?
 - Hvad håber du på?
- **Retning mod den anden**

Ramt med den anden

- At være sammen i en fælles ramthed
- At overgive sig til livets vilkår sammen med den anden
- At være ramt, rystet og rørt sammen med den anden – men ikke nødvendigvis på samme måde.
- **Indsat i- og overgivet til fællesmenneskelige grundvilkår – indsat i 'et mere'**

At komme tæt på ...

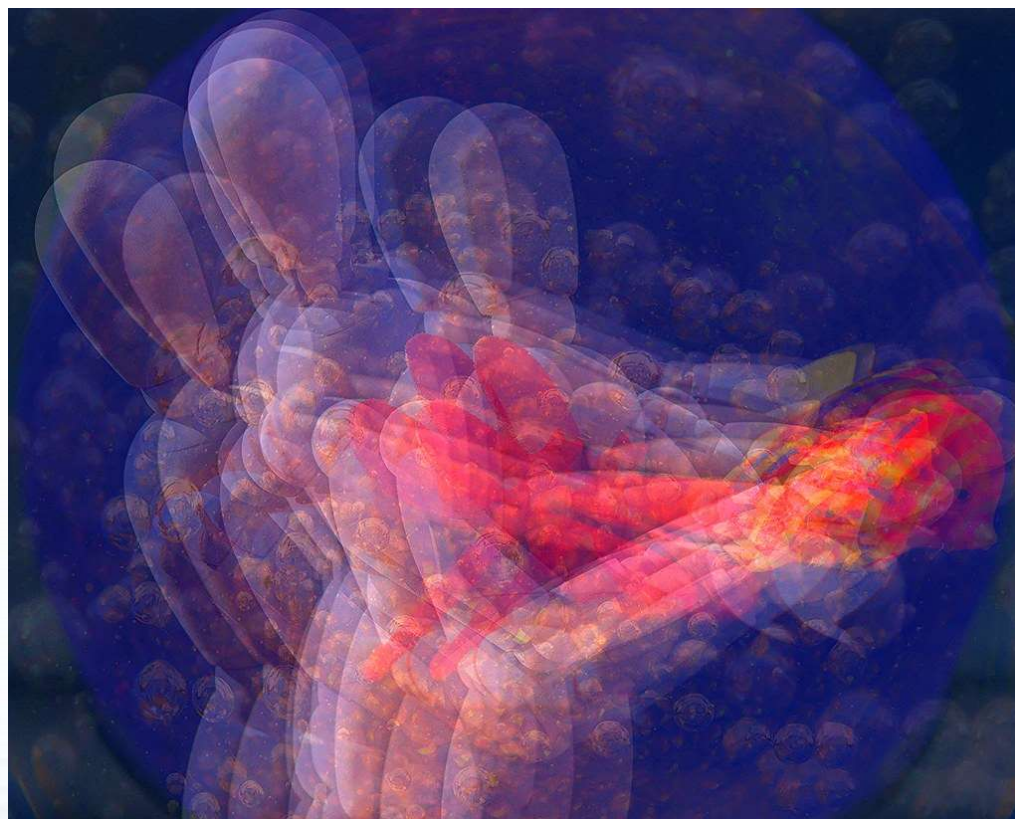
Empatiens nærhed

Nærhed gennem 'et mere'

1. pointe: I et skønt øjeblik fornemmes et
'mere', der har sandhedsværdi

Sygeplejersken som vidne

"Lige dér, på en sengekant en aften i december, bliver Dora bærer af et vidnesbyrd. Hun bevidner ikke alene kvindens indre liv og subjektive lidelser. Dora bevidner også deres fælles menneskelige grund og ontologiske forudsætning: Afmagt som et eksistentielt fænomen. Man kan lidt højtsvævende sige, at Dora der bliver et sandhedsvidne, når sandhed forstås med reference til Heideggers udfoldning af 'aletheia', dvs. sandhed som en hændelse der skér. Dora bevidner da den fælles menneskelige ontologiske grund, som både hendes og kvindens subjektive følelsesliv og forståelser udspringer fra

(...)

Når Dora bevidner deres fælles menneskelige og ontologiske grund, bærer hun vidnesbyrd om at afmagt også er hendes vilkår – ligesom det er alle menneskers vilkår – og hun viser, at hun er sammen med kvinden i afmægtighed. **Da bliver Dora for en stund et medmenneske"** (Herholdt-Lomholdt 2019 s. 179)

2. pointe: I et skønt øjeblik er sygeplejersken sensitivt tilstedeværende

3. pointe: I et skønt øjeblik ses 'bevægede bevægelser' – om kropslig sensitiv tilstedevæerens resonans.

- Sygeplejerskens krop og ord bevæges i resonans med 'et ukrænkeligt mere'.
- Bevægede bevægelser – bevæges da, ifølge Merleau-Ponty, af en situations 'rå mening' / 'Værens hjerte'

4. pointe: Skønne øjeblikke er både skrøbelige og stærke

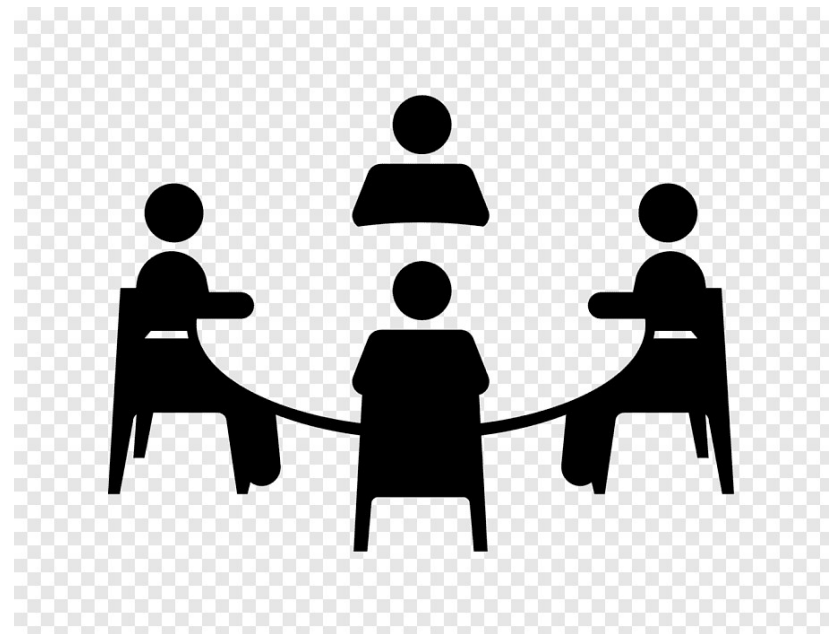
"Et yderst skrøbeligt fænomen kan have en meget stærk selvstændighed. Det er for eksempel tilfældet med urørlighedszonen. Intet er lettere end at bryde ind i den eller forulempe den, et ord er nok, så skrøbelig er den. Men dens selvstændighed er stærk" (Løgstrup, Ophav og omgivelse, 2013 s. 219)

PAUSE

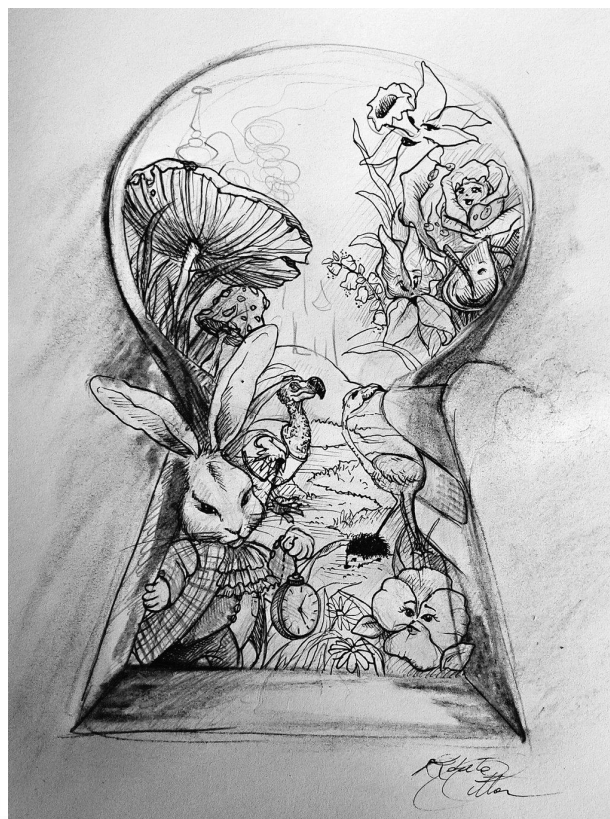

Spørgsmål til drøftelse

- Hvad hæfter du og I jer ved i oplægget indtil nu?
- Hvad kan I genkende som sygeplejersker og hvad kan I ikke genkende?
- Hvad får oplægget jer til at tænke på?
- Hvad vil I gerne diskutere/drøfte/effertænke i plenum?

Om forholdet mellem 'det hellige' og 'det skønne'

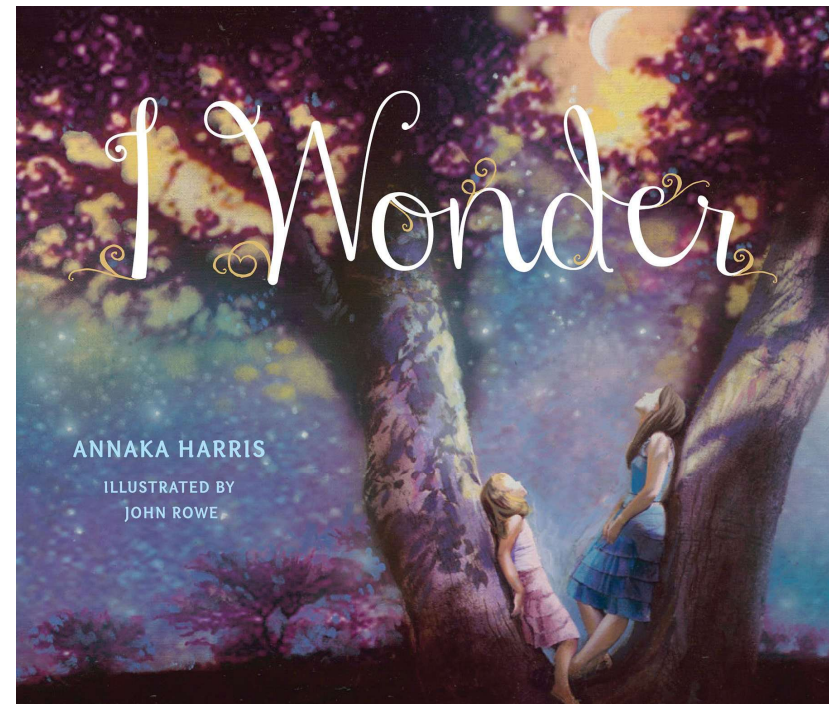

At være i dødens nærvær. Lones fortælling

Om det skønne og det hellige

- Kan det tænkes at:
 - Alt helligt er skønt – i betydningen rummer 'et mere' / et meningsoverskud?
 - Noget skønt ikke er helligt?
 - Det hellige overskrider det skønne, fordi det helliges 'mere' rummer en livsbærende kraft – mens det skønnes 'mere' også blot kan være eksistentielle (men ikke livsbærende) grundfænomener?
 - Det skønne – når det ikke rummer det livsbærende – er en form for ventetal. Et sted hvor vi sammen kan vente i håb om, at det livsbærende vil bryde igennem til os?
 - At det hellige er omgivet med en lidt større urørlighedszone end det skønne?

Hvad er det da for en livskraft der bærer, der
hvor vi ikke kan bære os selv?

Spørgsmål, kommentarer, eftertanke og
tak fordi I lyttede

A thought bubble with a scalloped, cloud-like border in a teal color. The interior is a light yellowish-green. The text inside is in a bold, teal, sans-serif font.

**Hmmm
I wonder
if...?**